

akvarellspegeln

Information från Vänföreningen Nordiska Akvarellmuseet, september 2005

Nordiska Akvarellmuseet från badstranden. Foto Christer Hallgren

I detta nummer

- Ordföranden har ordet
- Marlene Dumas
- Bera Nordal
- Notiser

Nästa nummer utkommer i december 2005

Tack för i sommar och välkommen i höst!

Så är vi åter inne i september och sommaren är ett minne blott. För alla oss som varit på årets sommarutställning med Ivar Arosenius är minnet ljuvt. Många var de besökare som förväntansfulla löste entrén, försvann in i utställningen, följde guiderna och som kom ut med ett leende. De log liksom igenkännande.

Många var de diskussioner som fördes vid Vänföreningens disk och många nya medlemmar har det säkert blivit som resultat av de samtalen. Vänförening hjälpte även till med en besöksundersökning som det skall bli spännande att se resultatet av. Den nya entrén med caféet fick mycket lovord. Det är en viktig del av museet då en del faktiskt bara tänkt att besöka caféet, men som också tog sig tid att besöka utställningen när de nu ändå var där.

Med detta nummer av Akvarellspegeln följer ett vernisagekort till höstens första utställning. Ta tillfället iakt och upplev den speciella atmosfär som omger en vernissage.

Vi är i planeringstagen för nästa års konstresa. Återigen reser vi öster ut, men denna gång stannar vi på Åland och besöker bl.a. Önningeby. Ett konstnärscentrum kring sekelskiftet 1900, som är Finlands motsvarighet till Skagenmålarna i Danmark. Några av konstnärerna var mycket duktiga akvarellister. Så det skall bli spännande. Resan går 31/3 – 2/4 2006. En utförlig presentation kommer i nästa nummer.

Till sist ett stort tack till alla våra volontärer som i sommar bemannat vänföreningens disk och tagit väl hand om museets gäster. Vi ses senare i höst för en gemensam avslutning.

Välkomna till en ny konstrikt höst.

Christer Blomqvist

akvarellspegeln

Vänföreningen Nordiska Akvarellmuseet

Södra Hamnen 6, SE-471 32 Skärhamn, Sverige

Tel: +46 (0)705 45 94 80, PlusGiro 7 30 60-6

E-post: ordf@akvarellmuseet-vanforeningen.se

Hemsida: www.akvarellmuseet-vanforeningen.se

Redaktör och ansvarig utgivare: Rune Niklasson

Tel: +46 (0)303 671 68. E-post: info@akvarellmuseet-vanforeningen.se

För adressändringar kontakta Dagny Peterstam, tel: 0304-67 06 44, eller

e-post: medlem@akvarellmuseet-vanforeningen.se

Nordiska Akvarellmuseets öppettider

Tisdag – söndag 12 – 17, torsdagar 12 – 20

Måndag stängt

Entré: 45 kr, Vänföreningens medlemmar: 22 kr

Tel +46(0)304 60 00 80, Fax +46(0)304 60 00 99

Hemsida: www.akvarellmuseet.org

e-mail: info@akvarellmuseet.org

Marlene Dumas:

Hur människan förvandlas till bild

Marlene Dumas är en av den internationella konstscenens mest uppburna namn och har sedan slutet av 1980-talet genomfört en stor mängd projekt och utställningar runt om i Europa och världen. Hon är idag lite drygt femtio år, född 1953 i Sydafrika och påbörjade som nittonåring sin konstutbildning i Kapstaden. 1976 flyttade hon till Holland för att fortsätta studierna i konst och läste även psykologi vid universitetet. Idag bor och arbetar hon i Amsterdam.

Den centrala delen av höstens utställning på Nordiska Akvarellmuseet utgörs av serien *Female*. Den består av 211 målningar med tusch på papper som tillkom som en sammanhängande grupp åren 1992–93. Hur människan förvandlas till bild är ett centralt tema i Marlene Dumas konst. Ord och begrepp fascinerar henne och det skrivna språket spelar en viktig roll i hennes skapande, men hon är på samma sätt intresserad av bilden och måleriet som språk och kommunikationssystem.

För serien *Female*, liksom för alla sina målningar, använder hon sig av bildförlagor som hon hämtar många olika håll. Det kan vara allt ifrån historiskt måleri till dagens populärkulturella bildflöde i tidningar och tv. Ibland använder hon även polaroidkameran själv, eller andras familjefotografier.

Hon undersöker i *Female* vad som är det gemensamma för det kvinnliga, om det finns något och hur vi som betraktar i så fall tolkar det. Det är viktigt att målningarna är avbildningar av bilder, och att betraktandet av dem gör oss som betraktare medvetna om vår egen blick och tolkning, men också om våra känslor. Det handlar med Marlene Dumas egna ord om "second hand images and first hand emotions".

Marlene Dumas ser som sin uppgift som konstnär att ställa svåra och ibland provocerande frågor. I sina verk har hon arbetat med och återkommit till frågor om kön, skönhet, sexualitet, dubbelmoral, religion och förtryck. Uppväxten i ett Sydafrika präglad av apartheid finns ständigt med henne och året innan hon målade serien *Female* arbetade hon fram en bildsvit som hon döpte till *Black Drawings*. Även här var temat ansikten, 111 män och kvinnor, unga och gamla med den minst gemensamma nämnaren att de alla, utom kanske en, är färgade.

I båda dessa serier bjuder det stora antalet ansikten in oss att börja söka efter likheter och olikheter. Samtidigt det gör oss medvetna om att varje urval bygger på att vi betonar skillnader. Marlene Dumas verkar ställa frågan om det finns ett annat sätt? Att mer ser till det vi har gemensamt å ena sidan,

och det individuellt unika å andra sidan, än att ständigt definiera andra efter om de är lika eller olika oss själva.

Utställningen med Marlene Dumas verk är ett internationellt samarbete som Nordiska Akvarellmuseet genomför tillsammans med Staatliche Kunsthalle Baden-Baden i Tyskland och Helsingfors konsthall i Finland. En stor del av verken är inlånade ifrån privatsamlingen, Sammlang Garnatz, och utställningsturnén startade nu i augusti i Helsingfors och avslutas i januari nästa år i Tyskland.

På Nordiska Akvarellmuseet kommer delar av den i grunden större utställningen att visas mellan den 16 oktober och den 30 november 2005. En omfattande katalog på 160 sidor med rikt bildmaterial och två längre artiklar om Marlene Dumas har producerats. Katalogen trycks i två upplagor, en med svensk och finsk text, och en med tysk och engelsk text. En dokumentärfilm som producerades 1997 kommer att visas på museet under utställningsperioden. I filmen som har titeln *MISS INTERPRETED* får vi följa Marlene Dumas medan hon förbereder en utställning, intervjuer varvas med bildmaterial och fotografier från hennes uppväxt.

I februari 2005 såldes en av Marlene Dumas oljemålningar från 1987 på Christie's auktionsverk i London för 3.34 miljoner dollar. Det är det högsta priset någonsin på en auktion för ett verk av en nu levande kvinnlig konstnär.

I en intervju har Marlene Dumas själv kommenterat detta med att ibland så tycker hon att det är roligt, när hon försöker se konstmarknaden som ett spel. Ibland kan hon också tänka att det är bra att en kvinnlig konstnär fått sådan uppmärksamhet, men ibland så finner hon det betungande. Själv kan hon inte styra över auktionspriserna, och får inte heller del av vinsten. Hon påpekar att i arbetet med nya målningar arbetar hon fortfarande samma problem som hon alltid gjort: "hur ska jag kunna skapa en målning som överlever tiden".

Text: Lena Eriksson,
Nordiska Akvarellmuseet

Marlene Dumas, *Female*, 1992-1993,
ur en serie av 211 akvareller
Sammlang Garnatz, Städtische Galerie Karlsruhe

Bera Nordal:

Utställningar som ger något utöver det vanliga

Nordiska Akvarellmuseet arbetar i en alldeles egen nisch. Och i den nischen trivs museichefen Bera Nordal. Från sitt rum har hon utsikt inte bara över skärgård och svallande hav. Hon blickar också ut över en värld av konst, där målet är tydligt. Museet ska vara en internationellt erkänd arena för främst nordisk vattenfärgskonst, men med spännvidd i såväl tid som rum.

Det blåser mer än vanligt vid mitt besök på Akvarellmuseet. Vinden sliter i kläderna. Havet är upprört och vågorna bearbetar trädäcket runt museibygnaden. En dopping flyr ner i djupet.

I denna dynamiska miljö, med havet utanför fönstret och med konstnärateljéerna i blickfånget, trivs Bera Nordal som fisken i vattnet. Från sitt arbetsrum ser hon ut över klippor och hav. ”Det händer något varje gång jag kommer tillbaka efter en resa”, säger hon. ”Den här miljön ger mig ro i själen.”

Efter drygt tre år som museichef och med fyra ytterligare år framför sig har Bera Nordal blivit ett med sitt museum. Vilken väg följde hon hit?

”Jag är konsthistoriker”, berättar hon. ”Jag studerade först i Lund och sedan i London.” Efter studierna flyttade hon hem till Island, och jobbade sig upp från grunden på Islands Konstmuseum i Reykjavik. Hon blev intendent där, och när erbjudandet kom att bli chef för Malmö Konsthall accepterade hon. Därifrån kom hon till Akvarellmuseet 2002.

Bera Nordal ser nöjd och glad ut när hon tänker tillbaka på den gångna tiden i Skärhamn. ”Det har varit väldigt spännande”, säger hon. ”Vi arbetar i en nisch som nästan ingen annan håller på med.”

Engagemanget är inte att ta miste på. ”Det är väldigt känslomättat”, bekänner hon. ”Jag älskar mitt jobb och har en väldigt stark relation till museet.”

Museets uppgift är inte bara att visa nordisk samtida konst även om det är Nordiska Akvarellsällskapet som ligger bakom dess tillkomst. Bera Nordal har medvetet vidgat perspektiven. Museet ska visa såväl samtida konst som den bildmässiga traditionen.

Detta belyses väl av utställningarna under de senaste åren. Anders Zorn och Ivar Arosenius utgör båda milstolpar i vår konsthistoria. Ändå har utställningarna inneburit nya grepp. Zorns akvareller hade inte fokuserats på detta sätt tidigare. På Aroseniusutställningen visades många verk för första gången för en större publik. Publiken har också strömmat till.

Lars Lerin och Lena Mattsson är exempel på milstolpar i den samtida vattenfärgskonsten. Denna innehåller inte bara akvareller, utan även akryl och andra konstnärliga uttryck.

”Kontakter med forskning och konsthistorisk utveckling är också viktigt”, poängterar Bera Nordal för mig. Ett exempel är Joanna Persman, som doktorerar på Ivar Arosenius.

Bera Nordal, Museichef

(Se reportage i förra numret av Akvarellspegeln.) ”Vi har samarbete med Göteborgs Universitet”, berättar Bera Nordal. ”Vi tänker också vidga detta till nordisk nivå.”

Bera Nordal har målet klart för sig: ”Det går sakta men säkert framåt. Vi ska bli ett känt internationellt museum. Det ska vi uppnå genom kvalitet på alla nivåer.”

Museets egen samling växer och pockar på utrymme. I den samlingen fokuseras samtida nordisk konst; en del köps in i samband med utställningarna. ”Vi vill bli större”, poängterar Bera Nordal. För att kunna exponera den egna samlingen behövs större yta. Finansieringen av en sådan utbyggnad är inte klar, men Bera Nordal tvekar inte. ”Vi kommer att lyckas. Vi har många goda vänner och starkt stöd även på nordisk nivå.”

Närmast kommer en utställning av Marlene Dumas (se artikel intill). ”Hon är en av de mest intressanta samtida konstnärerna”, förklarar Bera Nordal. ”Vi har lyckats få hit en turnerande utställning efter hårt arbete. Det är oerhört viktigt med internationella utblickar, även om fokus ligger på Norden.”

Text och bild: Rune Niklasson

vatten

G O U R M E T & C A F É

Efter utställningen, välkomna att uppleva kökskonsten på museets restaurang Vatten.
Njut den lätta, moderna maten vid kanten av det stora havet.

Tel +46 (0)304 67 00 87 • www.vgc.nu • vatten@telia.com

Möten och utställningar

4 oktober Orusts nya konsthall i Henån invigs med en utställning av *Göran Lantz* och *Agneta Dellevik-Lantz*.

27 oktober kl 19 Orusts konstförening har höstmöte i Ängås, Svanesunds skola. *John Brovik* talar om "Åke Brovik, seglare och målare".

6 – 22 november Stenungsunds Konstförening visar verk av unga konstnärer från trakten; *Gunnar Binder* (måleri, olja) och *Lise Larsdotter Pettersson* (skulpturer).

9 november Akzo Nobels Konstförening ordnar kvällsutflykt till *Jirina Janzbachs* ateljé.

12 november Sveriges Konstförening avhåller sitt höstmöte i Orusts nya konsthall i Henån. Föredrag hålls om exlibris, "Stor konst i det lilla formatet".

Resor

15 oktober Borealis Konstförening ordnar resa till Matisseutställningen på Louisiana i Danmark.

26 – 27 november Stenungsunds Konstförening arrangerar en resa till Louisiana och Köpenhamn. (Resan är fulltecknad.)

31 mars – 2 april 2006 Vänföreningen Nordiska Akvarellmuseet arrangerar resa till Åland. Se "Ordföranden har ordet". Detaljerat program kommer i nästa nummer av Akvarellspegeln.

Kommande utställningar

16 oktober – 30 november Marlène Dumas (Vernissage 15 oktober)

4 december 2005 – 29 januari 2006

Vyer och visioner ur Nordiska Akvarellmuseets samling

Obs! att museet är stängt 26 september – 14 oktober

Ställ upp som volontär!

Vänföreningens disk är en viktig mötesplats på museet. Hit kommer vilsna och vetgiriga besökare. Hit kommer man när man vill köpa frimärken till sina vykort. Hit kommer man för att prata av sig.

Själv gjorde jag ett pass en söndag nyligen. Jag träffade gamla bekanta som gjorde sommarturistbesök på museet. Jag träffade okända som behövde frimärken eller undrade över ateljéerna på andra sidan vattnet. Många berättade om sin fascination över utställningen de just besökt och tog trappan upp till filmvisningen. Några bestämde sig för att gå med i vänföreningen.

Vi är tacksamma mot er som ställer upp som volontärer. Vill du också ställa upp, kontakta Anita Sindler eller skicka ett mejl till Akvarellspegeln, så ska jag förmedla kontakten.

Rune Niklasson

KULTUR & KONST I KINA

3 - 10 mars 2006
10 - 17 mars 2006

Utflykter och studiebesök i Beijing

Pris 8.900:-

Sista anmälningsdag 15/10

Programbeställning 031-147733
www.phoenixtravel.se

PHOENIX